

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

- Сгоров Б.В.** - ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
- Тришин Ф.А.** - проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
- Мардар М.Р.** - проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
- Кананихіна О.М.** - проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
- Мураховський В.Г.** - директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
- Волков В.Е.** - д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
- Корнієнко Ю.К.** - директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
- Радіонова О.В.** - к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
- Купріна Н.М.** - декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
- Хобін В.А.** - директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
- Сярова А.С.** методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Принцип систематичності забезпечує послідовність засвоєння учбового матеріалу при проведенні навчально-тренувальних занять, тим самим забезпечуючи безперервність навчально-виховного процесу при оптимальному чергуванні навантажень і відпочинку.

Безперервність, повторюваність та варіативність при застосуванні різних вправ у різні оптимальні проміжки часу дослідники виділяють у так званий *принцип безперервності*.

Принцип динамічності полягає у постановці більш складних справ та завдань у міру виконання попередніх. Це проявляється у вигляді поступового ускладнення рухових задач, у збільшенні об'єму та інтенсивності фізичних навантажень за умови дотримання принципу доступності. При реалізації принципу доступності викладач повинен регулярно оновлювати учбовий матеріал, збільшуючи при цьому обсяг та інтенсивність навантажень.

Під впливом звичайних навантажень відбувається адаптація організму, і як наслідок, економія функцій: можливості організму, які збільшуються пропорційне пристосувальним реакціям до незмінної роботи, дозволяють йому виконати ту ж роботу з меншим напруженням.

Це біологічний зміст адаптації до навантажень. Тому динаміка навантажень характеризується поступовістю, що проявляється у різних формах: прямолінійному збільшенні навантажень, ступінчастій динаміці та хвилеподібним коливанням навантажень у тижневому, місячному та річному циклах.

Розглянуті принципи відображають різні закономірності та сторони цілісного процесу фізичного виховання. Вони становлять суму, а єдність принципів методичних положень, обумовлених взаємно і доповнюють один одного. Відступ від одного з принципів може розладнати весь складний процес фізичного виховання та зробити безрезультативним велика праця викладача і студента.

Висновок. Отже, всі методичні принципи фізичного виховання тісно пов'язані між собою. Жоден з них окремо не може відобразити усі сторони та закономірності процесу фізичного виховання. Тому процес вивчення фізичних вправ та виконання різних за складністю завдань необхідно будувати лише з урахуванням всіх принципів фізичного виховання. При цьому не слід нехтувати жодним із них.

КОНЦЕПЦІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ЇХ РОЗВИТОК

Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова

Актуальність задачі впровадження навчання критичному мисленню у сучасній освіті, не викликає сумніву, адже головним капіталом сьогодні стає не лише інформація, а її ефективний виробник, що володіє критичним мисленням.

Поширення цієї ідеї на всіх континентах має як позитивні, так і негативні наслідки [1, 2]. До позитивних можна віднести застосування рефлексії в навчальному процесі, а до негативних - спрощення та спотворення самої ідеї критичного мислення, коли запозичуються лише окремі зовнішні ознаки при неповному розумінні його суті і значення на сучасному етапі [2, 3].

Підходи до розуміння терміну «критичне мислення» досить різноманітні: від описових до пояснювальних [2]. Ідея розвитку критичного мислення з'явилась у США, а її ідеологами вважають американських психологів У. Джемса та Дж. Дьюї [2, 4]. Рефлексивне мислення Дж. Дьюї розглядав як активний, постійний та уважний розгляд суджень, їх обґрунтування та формулювання висновків з цих суджень, що можна вважати, на думку С. Терно, започаткуванням самої ідеї критичного мислення [2].

Німецький дослідник проблем мислення Д. Дернер вважає можливим прирівнювати критичне мислення до рефлексії, адже: «Рефлексія - це здатність думати про власне мислення з метою його удосконалення» [5].

Засновник Інституту Критичного Мислення М. Ліпман визначає критичне мислення як кваліфіковане, відповідальне мислення, що продукує правильні судження тому, що засновано на критеріях, здатне до самовдосконалення та враховує контекст [6]. Таким чином, критичне мислення М. Ліпман визначає як процес самостійного та відповідального прийняття рішення на основі критеріїв і контексту з використанням самокорекції. А нагальна потреба у критичному мисленні з'являється у проблемній ситуації. Проте, такі ж характеристики притаманні творчому (науковому) мисленню.

Інформаційна революція, в час якої ми живемо, потребує удосконалення не лише техніки і технологій, але й людини і, в першу чергу, її мислення [1]. Необхідність враховувати у повсякденні багато чинників і їх складні взаємозв'язки обумовлює потребу розвитку критичного мислення, основу якого складає, як вважають автори [3], базова модель, що включає актуалізацію (виклик), осмислення та рефлексію. Застосування такої моделі у навчальному процесі при розборі проблемних ситуацій (кейсів) надає можливість студентам не лише усвідомити та проаналізувати власну діяльність в такій ситуації, скоригувати її відповідно до різних ціннісних норм, відчувати себе відповідальним за можливі результати, передбачити їх наслідки для себе та оточуючих [3, 7]. Не менш важливим практичним результатом такого розуміння критичного мислення і його застосування є активізація інтелектуально-пізнавальної діяльності студентів та їх науково-дослідницької активності. Адже навчання, на думку А. Адлера, лише тоді буде ефективним, коли буде щільно прив'язано (мотивовано) до актуальних потреб студента (-ів).

Власне, саме про це писав ще в кінці XIX століття Дж. Дьюї: достовірні знання і правильне використання наукових методів приводять до перетворення проблемної ситуації у вирішену, ситуація набуває нової якості - «таким чином, пізнання призводить до якісної зміни об'єкту пізнання - пізнання змінює саму суть предмету пізнання» [4].

Критичне мислення як різновид інтелектуальної діяльності людини, характеризується високим рівнем сприйняття, розуміння, об'єктивного підходу до інформації (інформаційного поля) - це визначення притаманне майже всім видам мислення [8]. Зважаючи на те, що критичне мислення вважається основою освітніх технологій XXI століття, обґрунтування теоретичної моделі та узагальнення його існуючих концепцій має сприяти ефективному навчанню критичного мислення та його використанню у навчальному процесі.

Література

1. Тягло А.В., Воропай Т.С. Критическое мышление: проблема мирового образования XXI века // Постметодика. 2001. Вип. 3. С. 19-26.
2. Терно С.А. Концепция критического мышления в зарубежной педагогике // Современные научные исследования и инновации. 2013. Вип. 8. С. 25-38.
3. Постнов Г.М., Червоний В.М. Шляхи розвитку критичного мислення студентів, які навчаються за інженерними спеціальностями // Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Харків: ХДУХТ, 2015. 163-164 с.
4. Дьюи Д. Психология и педагогика мышления. (Как мы мыслим). М.: Лабиринт, 1999. 192 с.
5. Дёрнер Д. Логика неудачи. М.: Смысл, 1997. 243 с.
6. Ліпман М. Критичне мислення: чим воно може бути? // Вісник програм шкільних обмінів. 2006. Вип. 27. С. 17-23.
7. Есекешова М.Д., Бекбаева Ж.С. Проблема диагностики уровня развития критического мышления студентов // Web of Scholar. 2018. Вип. 2. С. 82-86.
8. Солсо Р. Когнитивная психология. Питер: СПб, 2006. 589 с.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТА

М.І. Охотська

Останні роки в якості одного із напрямів по реформуванню соціально-гуманітарній освіті в вищих учбових закладах введена дисципліна біоетика та біобезпека галузі. В дослідженні проблеми оновлення освіти особливу увагу заслуговує аналіз ознак формування навичок біоетичного мислення та моральної поведінки студента, які визначають професійно-моральну цілісність його особистості.

Виникає потреба у формуванні соціально-фахової відповідальності у майбутнього еколога. Біоетика це наука яка розглядає питання доречності виваженого ризику при використанні нових технологій чи технологічних режимів для отримання нової сировини.

Використання задач з електрики у проблемному навчанні з фізики В.Г. Задорожний	204
Елементи проблемного навчання у фізичному практикумі О.Є. Сергєєва	205
Екологічна складова хімічного експерименту напівмікрометодом Г.В. Крусір, О.Л. Гаркович, М.М. Мадані	206
Синергетичний підхід до розробки адаптивних систем управління навчанням Т.Л. Мазурок	208
Методичні аспекти професійно - прикладної фізичної підготовки майбутніх фахівців з туризму Т.П. Сергєєва, Б.І. Струк	211
Використання сучасних технічних засобів навчання на кафедрі «технологічне устаткування зернових виробництв» А.П. Ліпін, І.М. Шипко, В.А. Тищенко	213
«Предметний» КВВ як інтерактивний метод навчання дисципліни «Технології харчових виробництв» Г.І. Палвашова, Т.І. Нікітчина, Н.В. Доценко	215
До питання про формування професійної компетенції магістрів, які навчаються за освітньою програмою «Технологічна експертиза та безпека харчової продукції» Н.К. Черно	218
Підвищення ролі вхідного контролю знань на початковому етапі навчання у вищому навчальному закладі П.М. Монтік, І.М. Світій, О.Ю. Розіна, А.А. Галіулін	219
Впровадження освітньої програми «Цифрова економіка» - передумова ефективного розвитку країни Т.А. Кулаковська	221
Особливості методики проведення занять оздоровчою гімнастикою зі студентами спеціальної медичної групи Л.М. Цапенко	222
Методичні принципи фізичного виховання Т.В. Захлевська, Р.С. Яготін	224
Концепції критичного мислення та їх розвиток Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова	226
Актуалізація проблеми формування екосвідомості студента М.І. Охотська	228
Молодіжний форум «Енергоманія», як спосіб інтеграції учнів та вчителів шкіл до структури учбово-наукових груп Ю.О. Левтринська	229
Підготовка фахівців за професійним спрямуванням Кормова біоінженерія Б.В. Єгоров, А.В. Макаринська	232
Нетрадиційні форми лекцій у ЗВО Д.М. Попков	233